**Ez a dokumentum kizárólag tájékoztató jellegű és nem vált ki joghatást. Az EU intézményei semmiféle felelősséget nem vállalnak a tartalmáért. A jogi aktusoknak – ideértve azok bevezető hivatkozásait és preambulumbekezdéseit is – az Európai Unió Hivatalos Lapjában közzétett és az EUR-Lex portálon megtalálható változatai tekintendők hitelesnek. Az említett hivatalos szövegváltozatok közvetlenül elérhetők az ebben a dokumentumban elhelyezett linkeken keresztül**

►B

# A TANÁCS 92/66/EGK IRÁNYELVE

**(1992. július 14.)**

**a Newcastle-betegség (baromfipestis) elleni védekezésre irányuló közösségi intézkedések bevezetéséről**

(HL L 260., 1992.9.5., 1. o.)

Módosította:

| | | Hivatalos Lap | | |
|---|---|---|---|---|
| | | Szám | Oldal | Dátum |
| ►M1 | A Tanács 806/2003/EK rendelete (2003. április 14.) | L 122 | 1 | 2003.5.16. |
| ►M2 | A Tanács 2006/104/EK irányelve (2006. november 20.) | L 363 | 352 | 2006.12.20. |
| ►M3 | A Tanács 2008/73/EK irányelve (2008. július 15.) | L 219 | 40 | 2008.8.14. |
| ►M4 | Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2018/597 irányelve (2018. április 18.) | L 103 | 4 | 2018.4.23. |

Módosította:

| | | | | |
|---|---|---|---|---|
| ►A1 | Okmány Az Osztrák Köztársaság, a Finn Köztársaság és a Svéd Királyság csatlakozásának feltételeiről, valamint az Európai Unió alapját képező szerződések kiigazításáról szóló | C 241 | 21 | 1994.8.29. |
| ►A2 | Okmány a Cseh Köztársaság, az Észt Köztársaság, a Ciprusi Köztársaság, a Lett Köztársaság, a Litván Köztársaság, a Magyar Köztársaság, a Máltai Köztársaság, a Lengyel Köztársaság, a Szlovén Köztársaság és a Szlovák Köztársaság csatlakozásának feltételeiről, valamint az Európai Unió alapját képező szerződések kiigazításáról szóló | L 236 | 33 | 2003.9.23. |

▼B

# A TANÁCS 92/66/EGK IRÁNYELVE

**(1992. július 14.)**

**a Newcastle-betegség (baromfipestis) elleni védekezésre irányuló közösségi intézkedések bevezetéséről**

*1. cikk*

A Közösségen belüli kereskedelmet szabályozó közösségi rendelkezések sérelme nélkül, ezen irányelv a Newcastle-betegségnek a következő állományokban való előfordulása esetén alkalmazandó közösségi ellenőrző intézkedéseket határozza meg:

a) baromfi;

b) postagalambok és más, fogságban tartott madarak.

Ezen irányelv nem alkalmazandó, ha a Newcastle-betegséget a szabadon élő vadmadaraknál észlelték; ilyen esetekben azonban az érintett tagállam tájékoztatja a Bizottságot a meghozott intézkedésekről.

*2. cikk*

Ezen irányelv alkalmazásában a baromfi és a keltetőtojás Közösségen belüli kereskedelmére és harmadik országból történő behozatalára irányadó állat-egészségügyi feltételekről szóló, 1990. október 15-i 90/539/EGK tanácsi irányelv ([1]) 2. cikkében megadott meghatározásokat kell megfelelően alkalmazni.

A következő meghatározásokat szintén alkalmazni kell:

a) „fertőzött baromfi”, amiben:

— a Newcastle-betegség jelenlétét hivatalosan megállapították egy jóváhagyott laboratóriumban elvégzett vizsgálatot követően, vagy

— a második és az azt követő járványkitörések esetén a Newcastle-betegségre jellemző klinikai tünetek vagy kórbonctani elváltozások találhatók;

b) „betegségre gyanús baromfi”, ami a betegség klinikai tüneteit vagy kórbonctani elváltozásait mutatja, amelyek jellege alapján alaposan gyanítható a Newcastle-betegség jelenléte;

c) „fertőzöttségre gyanús baromfi”, ami közvetve vagy közvetlenül ki lehetett téve a Newcastle-betegség vírusának;

d) „konyhai hulladék”: a konyhákból, éttermekből vagy esetenként a húsfeldolgozó iparból származó hulladék;

e) „illetékes hatóság”: a 90/425/EGK tanácsi irányelv ([2]) 2. cikkének (6) bekezdése szerinti illetékes hatóság;

f) „hatósági állatorvos”: az illetékes hatóság által kijelölt állatorvos;

([1]) HL L 303., 1990.10.31., 6. o. A legutóbb a 91/496/EGK irányelvvel (HL L 268., 1991.9.24., 56. o.) módosított irányelv.

([2]) Az egyes élőállatok és állati termékek Közösségen belüli kereskedelmében a belső piac megvalósításának céljával alkalmazandó állat-egészségügyi és tenyésztéstechnikai ellenőrzésekről szóló, 1990. június 26-i 90/425/EGK tanácsi irányelv (HL L 224., 1990.8.18., 29. o.). A legutóbb a 91/496/EGK irányelvvel (HL L 268., 1991.9.24., 56. o.) módosított irányelv.

▼B

g) „postagalamb”: a galambdúcból elszállított vagy elszállítani szándékozott galamb, amit azért engedtek el, hogy szabadon szállhasson a galambdúcba vagy más úti célhoz;

h) „galambdúc”: postagalambok tartására vagy tenyésztésére használt létesítmény.

*3. cikk*

A tagállamok biztosítják, hogy a Newcastle-betegség jelenlétének gyanúját kötelezően és azonnali hatállyal bejelentik az illetékes hatóságnak.

*4. cikk*

(1) Amennyiben egy gazdaságban tartott baromfival kapcsolatban felmerül a Newcastle-betegséggel való fertőzöttség gyanúja, a tagállamok biztosítják, hogy a hatósági állatorvos azonnal megteszi a betegség megállapításához vagy kizárásához szükséges hivatalos vizsgálati lépéseket, és különösen, hogy a laboratóriumi vizsgálathoz szükséges mintát leveszi vagy leveteti.

(2) A fertőzöttség gyanújának bejelentésekor az illetékes hatóság a gazdaságot hatósági megfigyelés alá helyezi, és különösen az alábbiakat követeli meg:

a) nyilvántartást kell készíteni a gazdaságban tartott baromfi valamennyi kategóriájáról, kategóriánként feltüntetve az elhullott, a klinikai tüneteket mutató, illetve a tünetmentes baromfi számát. A nyilvántartást úgy vezetik, hogy az a valós napi helyzetnek megfeleljen, és abban a gyanú fennállása idején a kikelt és elhullott baromfit is feltüntetik. A nyilvántartást úgy vezetik, hogy annak adatai a valós napi helyzetnek megfeleljenek, és azt kérésre bemutatják, és az minden látogatás alkalmával ellenőrizhető;

b) a gazdaságban tartott valamennyi baromfit élőhelyén kell tartani, vagy más helyre kell elzárni, ahol elkülöníthetők, és nem érintkezhetnek más baromfival;

c) a gazdaságba nem érkezhet és a gazdaságot nem hagyhatja el baromfi;

d) a gazdaságban történő mindennemű mozgás

— mind a gazdaságba érkező vagy onnan távozó személyek, más állatok és járművek esetében,

— mind a Newcastle-betegség közvetítésére alkalmas baromfihús vagy -hulla, takarmány, eszköz, hulladék, ürülék, trágya, alom esetében, az illetékes hatóság engedélyével történhet;

e) a gazdaságból nem szállítható el tojás, kivéve a 89/437/EGK irányelv ([1]) 6. cikkének (1) bekezdése alapján a tojástermékek előállítására és/vagy feldolgozására jóváhagyott létesítményekbe közvetlenül küldött, és az illetékes hatóság által kibocsátott engedély birtokában szállított tojásokat. Ezen engedélynek az 1. mellékletben megállapított követelményeknek kell megfelelnie;

([1]) A tojástermékek előállítását és forgalomba hozatalát érintő higiéniai és egészségügyi problémákról szóló, 1989. június 20-i 89/437/EGK tanácsi irányelv (HL L 272., 1989.7.22., 87. o.). A 89/662/EGK irányelvvel (HL L 395., 1989.12.30., 13. o.) módosított irányelv.

▼B

f) a baromfi tartására használt épület, illetve a gazdaság be- és kijáratánál megfelelő fertőtlenítő eszközöket kell elhelyezni;

g) a 7. cikkel összhangban járványügyi nyomozást kell elvégezni.

(3) A (2) bekezdésben megállapított hivatalos intézkedések hatálybalépéséig a betegségre gyanús baromfi tulajdonosának vagy tartójának minden ésszerű lépést meg kell tennie – a g) pont kivételével – a (2) bekezdésnek való megfelelés biztosítása érdekében.

(4) Az illetékes hatóság más gazdaságok esetében is alkalmazhatja a (2) bekezdésben előírt bármelyik intézkedést, amennyiben azok elhelyezkedése, kialakítása vagy a betegség jelenlétére gyanús gazdasággal történő érintkezése révén felmerül a lehetséges fertőzöttség gyanúja.

(5) Az (1) és (2) bekezdésben említett intézkedések visszavonására csak akkor kerülhet sor, ha a Newcastle-betegség gyanúját a hatósági állatorvos kizárta.

*5. cikk*

(1) Amennyiben valamely gazdaságban hivatalosan megállapították a baromfiban a Newcastle-betegség jelenlétét, a tagállamok biztosítják, hogy az illetékes hatóság, a 4. cikk (2) bekezdésében felsorolt intézkedéseken túlmenően, a következő intézkedések végrehajtását is megköveteli:

a) a gazdaságban minden baromfit a helyszínen haladéktalanul le kell ölni. Az elhullott vagy leölt baromfit, valamint az összes tojást meg kell semmisíteni. E műveleteket úgy kell elvégezni, hogy a betegség elterjedésének kockázata a lehető legkisebb legyen;

b) a fertőzöttségre fogékony bármely anyagot vagy hulladékot, mint például takarmányt, almot vagy trágyát, meg kell semmisíteni, vagy megfelelően kell kezelni. A hatósági állatorvos utasításaival összhangban végzett kezelésnek biztosítania kell, hogy az ott található Newcastle-betegség összes vírusa elpusztuljon;

c) ha a gazdaság baromfiállományából a betegség feltételezett lappangási időszakában levágtak állatokat, ezen állatok húsát, amennyiben lehetséges, nyomon kell követni, és meg kell semmisíteni;

d) a feltételezett lappangási idő alatt tojt keltetőtojásokat, amiket elszállítottak a gazdaságból, nyomon kell követni, és meg kell semmisíteni; a tojásokból időközben kikelt baromfit azonban hatósági megfigyelés alá kell helyezni; a feltételezett lappangási idő alatt tojt – és a gazdaságból elszállított – étkezési tojásokat, amennyiben lehetséges, nyomon kell követni, és meg kell semmisíteni, kivéve, ha előzetesen megfelelően fertőtlenítették;

e) az a) és b) pontban felsorolt műveletek elvégzését követően a baromfi tartására használt épületeket, azok környezetét, a szállításra használt járműveket, valamint minden – valószínűlegesen megfertőződött – felszerelést, a 11. cikk rendelkezéseivel összhangban tisztítani és fertőtleníteni kell;

f) az e) pontban leírt műveletek befejezését követő legalább 21 napig tilos a gazdaságba baromfit bevinni;

g) a 7. cikkel összhangban járványügyi nyomozást kell elvégezni.

▼B

(2) Az illetékes hatóság más, szomszédos gazdaságokra is kiterjesztheti az (1) bekezdésben előírt intézkedéseket, amennyiben azok elhelyezkedése, kialakítása vagy azzal a gazdasággal történő érintkezése révén, ahol a betegséget megállapították, felmerül a lehetséges fertőzöttség gyanúja.

(3) Amennyiben a Newcastle-betegség klinikai tüneteit nem mutató baromfiállományban legalább 0,7 és legfeljebb 1,2 ICPI-ú (intracerebrális pathogenitási indexű) Newcastle-betegség vírust izolálnak, és a 15. cikkben említett közösségi referencia-laboratórium kimutatta, hogy a szóban forgó izolátum attenuált, élő vírust tartalmazó Newcastle-betegség elleni vakcinából származik, az illetékes hatóság eltérést engedélyezhet az (1) bekezdés a)–f) pontjának előírásai alól azzal a feltétellel, hogy az érintett gazdaságot 30 napos hatósági megfigyelés alá helyezik, és meg kell követelnie különösen a következőket:

— a 4. cikk (2) bekezdésének a), b), d), e) és f) pontja rendelkezéseit alkalmazzák,

— baromfi csak akkor hagyhatja el a gazdaságot, ha közvetlenül az illetékes hatóság által kijelölt vágóhídra szállítják.

Az említett vágóhídért felelős illetékes hatóságot tájékoztatni kell a vágásra szánt baromfi küldésének okáról, és a baromfit az érkezés után a többi baromfitól azonnal elkülönítik és levágják.

(4) Az e cikk (3) bekezdésében említett baromfiból származó friss húst a 91/494/EGK irányelv 5. cikkének (1) bekezdésében előírt állategészségügyi jelöléssel kell ellátni.

(5) A (3) bekezdésben megállapított rendelkezéseket – a tudományos kutatás terén elért fejlődésre tekintettel – felülvizsgálják, a Newcastle-betegség elleni vakcinák Közösségen belüli használatára vonatkozó összehangolt szabályok elfogadása céljából.

*6. cikk*

A két vagy több elkülönített állományt tartó gazdaságok esetében az illetékes hatóság – a 25. cikkben megállapított eljárásnak megfelelően a Bizottság által meghatározott kritériumokkal összhangban – eltérést adhat az 5. cikk (1) bekezdésének követelményei alól a fertőzött gazdaságban lévő egészséges állományra vonatkozóan, amennyiben a hatósági állatorvos igazolta, hogy az ott végrehajtott műveletek során az állományokat teljesen elkülönítették egymástól élőhely, tartás és takarmányozás tekintetében, és ezáltal a vírus nem terjedhet át egyik állományról a másikra.

*7. cikk*

(1) A járványügyi nyomozás a következőkre terjed ki:

— arra az időtartamra, ami során a Newcastle-betegség feltehetőleg jelen volt a gazdaságban vagy a galambdúcban,

— a gazdaságba vagy galambdúcba került Newcastle-betegség lehetséges származási helyére, illetve egyéb olyan gazdaságok vagy galambdúcok azonosítására, ahol olyan baromfi, galamb vagy más, fogságban tartott madár van, ami azonos forrásból betegedhetett vagy fertőződhetett meg,

▼B

— a személyek, baromfi, galambok vagy más, fogságban tartott madarak, illetve egyéb állatok, járművek, tojás, hús vagy állathulla, vagy bármely eszköz, illetve olyan anyag mozgására, amely a vírust az érintett gazdaságba vagy galambdúcba behozhatta, vagy onnan kivihette.

(2) A Newcastle-betegség minél gyorsabb felszámolásához és a járványügyi nyomozás lefolytatásához szükséges intézkedések teljes körű összehangolására járványvédelmi központot hoznak létre.

A nemzeti és a közösségi járványvédelmi központokra vonatkozó általános szabályokat a Tanács – a Bizottság minősített többséggel elfogadott javaslata alapján – határozza meg.

*8. cikk*

(1) Amennyiben a hatósági állatorvosnak oka van feltételezni, hogy valamely gazdaságban a baromfi megfertőződhetett a személyek, állatok vagy járművek mozgásának következtében, illetve bármilyen más módon, azt a gazdaságot a (2) bekezdéssel összhangban hatósági ellenőrzés alá helyezi.

(2) A hatósági ellenőrzés célja a Newcastle-betegség gyanújának azonnali kimutatása, a baromfi megszámlálása és mozgásuk megfigyelése, valamint – amennyiben szükséges – a (3) bekezdésben előírt lépések megtétele.

(3) Amennyiben egy gazdaságot az (1) és (2) bekezdés szerinti hatósági ellenőrzés alá helyeznek, az illetékes hatóság megtiltja a baromfi eltávolítását a gazdaságból, kivéve, ha azt hatósági felügyelet mellett azonnali levágás céljából közvetlenül a vágóhídra szállítják. Az engedély kibocsátását megelőzően a hatósági állatorvosnak klinikai vizsgálatot kell végeznie minden baromfin, hogy kizárja a gazdaságban a Newcastle-betegség jelenlétét. Az e cikkben említett, mozgásra vonatkozó korlátozásokat a lehetséges fertőzöttség legutolsó időpontját követő 21 napos időszakra vezetik be; az ilyen korlátozásokat azonban legalább hét napra kell alkalmazni.

(4) Amennyiben – az illetékes hatóság meglátása szerint – a körülmények lehetővé teszik, korlátozhatja az e cikkben előírt intézkedéseket a gazdaság egy részére és az ott található baromfira, feltéve, hogy azokat külön személyzet teljesen elkülönítve helyezi el, tartja és takarmányozza.

(5) Amennyiben a hatósági állatorvosnak oka van gyanítani, hogy a postagalambok vagy valamely galambdúc a Newcastle-betegség vírusával megfertőződhetett, megteszi a megfelelő lépéseket annak biztosítására, hogy a galambdúcra vonatkozó korlátozó intézkedéseket vezessenek be, beleértve a postagalambok – galambdúcon kívüli – mindenfajta mozgásának 21 napra vonatkozó tilalmát.

*9. cikk*

(1) Amint a baromfit Newcastle-betegséggel hatóságilag diagnosztizálták, a tagállamok biztosítják, hogy az illetékes hatóság a fertőzött gazdaság körül legalább három kilométer sugarú védőkörzetet létesít, amely része egy minimum tíz kilométer sugarú megfigyelési körzetnek. A körzetek létesítésekor tekintetbe kell venni a Newcastle-betegségre vonatkozó földrajzi, közigazgatási, ökológiai és járványügyi tényezőket, valamint monitoring létesítményeit.

▼B

(2) A védőkörzetre alkalmazott intézkedések a következőket tartalmazzák:

a) a körzet valamennyi baromfitartó gazdaságának azonosítása;

b) valamennyi baromfitartó gazdaság rendszeres meglátogatása, az ott tartott baromfi klinikai vizsgálata, beleértve – ha szükséges – a laboratóriumi vizsgálatok céljából történő mintavételt; a látogatások és az eredmények nyilvántartása;

c) a baromfi élőhelyén vagy olyan helyen való tartása, ahol elkülöníthető;

d) megfelelő fertőtlenítési eszközök használata a gazdaság be- és kijáratainál;

e) a baromfit, baromfihullákat és tojásokat gondozó személyzetnek, valamint a baromfit, hullákat és tojásokat szállító járművek – körzeten belüli – mozgásának ellenőrzése; a baromfiszállítás általában véve tilos, kivételt képez a fő közutakon és vasútvonalakon történő árutovábbítás;

f) a baromfi és a keltetőtojások tartási gazdaságukból történő elszállításának megtiltása, kivéve, ha az illetékes hatóság engedélyezte a szállítást a következő esetekben:

   i. az azonnali levágás céljából lehetőleg a fertőzött területen lévő vágóhídra, vagy ha ez nem lehetséges, az illetékes hatóság által kijelölt, a fertőzött területen kívüli vágóhídra szállított baromfi. Az ilyen baromfihúst a 91/494/EGK irányelv 5. cikkének (1) bekezdésében [1] előírt különleges állat-egészségügyi jelöléssel kell ellátni.

   ii. a naposcsibe vagy a tojójérce szállítása a megfigyelési körzeten belüli gazdaságba, ahol nem tartanak más baromfit. Azon tagállamok számára azonban, amelyeknek nincs lehetőségük a naposcsibe vagy a tojójérce megfigyelési körzeten belüli gazdaságba történő szállításának biztosítására, a 25. cikkben megállapított eljárással összhangban engedélyezik, hogy az említett naposcsibéket és tojóérett jércéket a megfigyelési körzeten kívüli gazdaságba szállíttassák. A fent említett gazdaságokat a 8. cikk (2) bekezdésével összhangban hatósági ellenőrzés alá kell vonni.

   iii. a keltetőtojásoknak az illetékes hatóság által kijelölt keltetőbe történő szállítása; az elszállítás előtt a tojásokat és a csomagolóanyagot fertőtleníteni kell.

   Az i., ii. és iii. pontban engedélyezett mozgásokat közvetlenül, hatósági ellenőrzés mellett hajtják végre. Ezeket csak a hatósági állatorvos által a gazdaságban végzett egészségügyi ellenőrzés végrehajtása után engedélyezik. A szállítóeszközöket használat előtt és után tisztítani és fertőtleníteni kell;

g) a használt alom és baromfitrágya engedély nélküli elszállításának és kiszórásának megtiltása;

[1] A friss baromfihús Közösségen belüli kereskedelmét és harmadik országokból történő behozatalát szabályozó állat-egészségügyi feltételekről szóló, 1991. június 26-i 91/494/EGK tanácsi irányelv (HL L 268., 1991.9.24., 35. o.).

▼B

h) baromfival vagy más madárral kapcsolatos vásárok, piacok, kiállítások, illetve egyéb események megrendezésének megtiltása.

(3) A védőkörzetben alkalmazott intézkedéseket a 11. cikkel összhangban a fertőzött gazdaságban végezett előzetes tisztítási és fertőtlenítési műveletek végrehajtását követően legalább 21 napig fenntartják. A védőkörzet ezt követően a megfigyelési körzet része lesz.

(4) A megfigyelési körzetre alkalmazott intézkedések a következőket tartalmazzák:

a) a körzet valamennyi baromfitartó gazdaságának azonosítása;

b) a baromfi és a keltetőtojások körzeten belüli mozgásának ellenőrzése;

c) a baromfinak a körzetből az első 15 nap során történő kivitelére vonatkozó tilalom, kivéve az azonnali levágás érdekében közvetlenül az illetékes hatóság által kijelölt, a megfigyelési körzeten kívüli vágóhídra történő szállítást. Az ilyen baromfihúst a 91/494/EGK irányelv 5. cikkében előírt különleges állat-egészségügyi jelöléssel kell ellátni;

d) a keltetőtojások megfigyelési körzetből történő kivitelének megtiltása, az illetékes hatóság által kijelölt keltetőbe történő szállítás kivételével. Elszállítás előtt a tojásokat és a csomagolóanyagukat fertőtleníteni kell;

e) a használt alom és baromfitrágya körzeten kívülre történő elszállításának megtiltása;

f) baromfival vagy más madárral kapcsolatos vásárok, piacok, kiállítások, illetve egyéb események megrendezésének megtiltása;

g) az a) és b) pont rendelkezéseinek sérelme nélkül, a baromfiszállítás megtiltása, a fő közútvonalakon és vasútvonalakon történő szállítás kivételével.

(5) A megfigyelési körzetben alkalmazott intézkedéseket a 11. cikkel összhangban a fertőzött gazdaságban végzett előzetes tisztítási és fertőtlenítési műveletek végrehajtását követően legalább 30 napig fenntartják.

(6) Amennyiben a körzetek több tagállam területén helyezkednek el, az érintett tagállamok illetékes hatóságai együttműködnek az (1) bekezdésben megállapított területek kialakításában. Amennyiben azonban szükséges, a védőkörzetet és a megfigyelési körzetet a 25. cikkben előírt eljárásnak megfelelően hozzák létre.

(7) Amennyiben a 7. cikkben említett járványügyi nyomozás megállapítja, hogy a betegség járványkitörése oldalirányban terjedő fertőzésre mutató bizonyítékok nélkül jelentkezett, a védő- és megfigyelési körzetek nagysága és fenntartásuk időtartama a 25. cikkben megállapított eljárásnak megfelelően csökkenthető.

*10. cikk*

A tagállamok biztosítják, hogy:

a) az illetékes hatóság meghatározza azokat az intézkedéseket, amelyek lehetővé teszik számára a tojások, a baromfi és a fogságban tartott madarak mozgásának követését;

b) a baromfi és/vagy a postagalambok és/vagy a fogságban tartott madarak tulajdonosa vagy tartója köteles az illetékes hatóság által kért bármely, a gazdaságba érkező és onnan távozó tojásokat és baromfit érintő információ szolgáltatására és az olyan versenyekre vagy kiállításokra vonatkozó információk szolgáltatására, amelyeken a postagalambok részt vettek;

▼B

c) a tojások, a baromfi, a postagalambok és a fogságban tartott madarak szállításával és értékesítésével foglalkozó személyek az általuk szállított vagy értékesített tojások, baromfi, postagalambok és fogságban tartott madarak mozgásával kapcsolatos információt – és az ezen információkat érintő részleteket – tudnak szolgáltatni az illetékes hatóság számára.

*11. cikk*

A tagállamok biztosítják, hogy:

a) a felhasználandó fertőtlenítőszereket és azok koncentrációját az illetékes hatóság hivatalosan jóváhagyta;

b) a tisztítási és fertőtlenítési műveleteket hatósági felügyelet alatt:

i. a hatósági állatorvos utasításaival; és

ii. a II. mellékletben megállapított, a fertőzött gazdaság tisztítására és fertőtlenítésére vonatkozó eljárással összhangban hajtják végre.

*12. cikk*

A Newcastle-betegség vírus jelenlétének kimutatására szolgáló mintavételt és a laboratóriumi vizsgálatokat a III. melléklettel összhangban végzik.

*13. cikk*

A tagállamok biztosítják, hogy az illetékes hatóság minden szükséges intézkedést megtesz a védő- és megfigyelési körzetben lévő személyeknek a hatályos korlátozásokról való tájékoztatására, és meghoz minden szükséges rendelkezést a szóban forgó intézkedések megfelelő végrehajtása érdekében.

*14. cikk*

(1) A tagállamok biztosítják, hogy minden tagállamban kijelölnek:

a) egy nemzeti laboratóriumot, ami megfelelő felszereltséggel és szakértő személyzettel rendelkezik, hogy bármikor elvégezze a Newcastle-betegség-vírus teljes antigén és biológiai tipizálását és megerősítse a regionális diagnosztikai laboratóriumok eredményeit;

b) egy nemzeti laboratóriumot, ami a regionális laboratóriumok által használandó reagenseket vizsgálja;

c) egy nemzeti intézetet vagy laboratóriumot, ahol az országban megelőző célzattal használt vagy a sürgősségi esetekre készletezett vakcinák vizsgálhatók hatékonyság, potencia és tisztaság tekintetében.

▼M3

(2) Az (1) bekezdésben említett nemzeti laboratóriumok felelősek a diagnosztikai szabványok és módszerek, valamint a reagensek használatának és a vakcinák vizsgálatának összehangolásáért.

(3) Az (1) bekezdésben említett nemzeti laboratóriumok felelősek a tagállam valamennyi, a Newcastle-betegség diagnosztizálásával foglalkozó laboratóriumában megállapított szabványok és diagnosztikai módszerek összehangolásáért. E célból:

▼B

a) a nemzeti laboratóriumokat diagnosztikai reagensekkel láthatja el;

b) ellenőrzi az adott tagállamban használt diagnosztikai reagensek minőségét;

c) időszakosan összehasonlító vizsgálatokat végez;

d) az adott tagállamban megállapított esetekből Newcastle-betegség-vírusizolátumokat tart;

e) biztosítja a regionális diagnosztikai laboratóriumokban kapott pozitív eredmények megerősítését.

▼M3

(4) Az (1) bekezdésben említett nemzeti laboratóriumok kapcsolatot tartanak a 15. cikkben említett közösségi referencialaboratóriummal.

(5) A tagállamok fenntartják az (1) bekezdésben említett nemzeti laboratóriumok vagy intézetek naprakész jegyzékét, és elérhetővé teszik azt a többi tagállam és a nyilvánosság számára.

Az e bekezdés egységes alkalmazására vonatkozó részletes szabályokat a 25. cikk (2) bekezdésében említett eljárással összhangban kell elfogadni.

▼M4

*15. cikk*

(1) A Bizottság végrehajtási jogi aktusok útján kijelöli a Newcastle-betegséggel foglalkozó európai uniós referencialaboratóriumot. E végrehajtási jogi aktusokat a 25. cikkben említett vizsgálóbizottsági eljárás keretében kell elfogadni.

(2) A Newcastle-betegséggel foglalkozó európai uniós referencialaboratórium feladatai és kötelezettségei:

a) a Bizottsággal konzultálva összehangolja a tagállamokban a Newcastle-betegség diagnosztizálására alkalmazott módszereket, nevezetesen az alábbiak révén:

   i. szerológiai vizsgálatok és ellenszérumok előállítása céljából megállapítja a Newcastle-betegség vírustörzseinek típusát, valamint tárolja és rendelkezésre bocsátja azokat;

   ii. szabványosított szérumokat és más referenciareagenseket bocsát a nemzeti referencialaboratóriumok rendelkezésére a tagállamokban alkalmazott vizsgálatok és reagensek szabványosítása céljából;

   iii. létrehozza és fenntartja a Newcastle-betegség vírustörzs- és izolátumgyűjteményét;

   iv. időszakosan uniós szintű összehasonlító vizsgálatokat szervez az alkalmazott diagnosztikai eljárásokra vonatkozóan;

   v. összegyűjti és egybeveti az Unióban alkalmazott diagnosztikai módszerekre és az Unióban elvégzett vizsgálatok eredményeire vonatkozó adatokat és információkat;

   vi. a Newcastle-betegség epidemiológiájának jobb megértése érdekében a rendelkezésre álló legkorszerűbb módszerekkel karakterizálja a vírusizolátumokat;

▼M4

vii. figyelemmel kíséri a világban a Newcastle-betegséggel kapcsolatos megfigyelési, epidemiológiai és megelőzési módszerek terén elért fejlődést;

viii. a gyors differenciáldiagnózis lehetővé tétele érdekében megőrzi a Newcastle-betegséget okozó vírussal és más lényeges vírusokkal kapcsolatos szakismereteket;

ix. alapos ismereteket szerez a Newcastle-betegség felszámolására és ellenőrzésére használt állatgyógyászati immunológiai készítmények előállítására és alkalmazására vonatkozóan;

b) vírusizolátumoknak az igazoló diagnózis, karakterizálás és epidemiológiai vizsgálatok céljára történő átvétele révén tevékenyen részt vesz a Newcastle-betegség tagállamokban történő járványkitöréseinek diagnosztizálásában;

c) az Unióban alkalmazott diagnosztikai eljárások összehangolása érdekében elősegíti a labordiagnosztikában jártas szakértők képzését és újraképzését.

▼B

*16. cikk*

(1) A tagállamok biztosítják, hogy:

a) az illetékes hatóság által jóváhagyott vakcinával végzett Newcastle-betegség elleni vakcinázást megelőző célzattal, vagy az ellenőrző intézkedések kiegészítéseként lehet használni a betegség megjelenésekor;

b) kizárólag azokat a vakcinákat szabad alkalmazni, amelyeket a vakcina felhasználási területe szerinti tagállam illetékes hatósága forgalmazásra engedélyezett.

(2) A Newcastle-betegség elleni vakcina használatára vonatkozó egyéb kritériumokat a 25. cikkben megállapított eljárással összhangban lehet meghatározni.

*17. cikk*

(1) A Newcastle-betegség ellen önkéntes vagy kötelező megelőző vakcinázást végző tagállam tájékoztatja a Bizottságot és a többi tagállamot.

(2) Az (1) bekezdéssel összhangban nyújtott információnak meg kell határoznia az alábbiakat:

— a használandó vakcina tulajdonságai és összetétele,

— a vakcina elosztásának, tárolásának és használatának felügyeletére vonatkozó eljárások,

— a kötelezően vakcinázandó vagy vakcinázható baromfifajok és -kategóriák,

— a területek, ahol a vakcinázást kötelezően végrehajtják vagy végrehajthatják,

— az elvégzendő vakcinázás okai.

▼B

(3) A tagállamok gondoskodhatnak a postagalambok vakcinázására irányuló program létrehozásáról. Ebben az esetben erről tájékoztatniuk kell a Bizottságot. E program sérelme nélkül, a tagállamok biztosítják, hogy a versenyek és kiállítások szervezői megteszik a szükséges lépéseket annak érdekében, hogy kizárólag a Newcastle-betegség ellen vakcinázott postagalambok vegyenek részt a versenyeken és kiállításokon.

(4) E cikk alkalmazásának részletes szabályait, különös tekintettel az elfogadandó kritériumokra és a tagállam állat-egészségügyi helyzetének figyelembevételével biztosítható eltérésekre, a 25. cikkben megállapított eljárással összhangban határozzák meg.

*18. cikk*

(1) A tagállamok biztosítják, hogy a Newcastle-betegség megállapításakor az illetékes hatóság, az e rendelet egyéb ellenőrző intézkedéseinek kiegészítése céljából, képes megjelölni azt a földrajzi területet és azt az időszakot, amelyben a kijelölt baromfifajok gyors és szisztematikus vakcinázását (sürgősségi vakcinázás) hatósági ellenőrzés alatt elvégzik. A sürgősségi vakcinázást végző tagállam a 68/361/EGK határozattal [1] létrehozott Állat-egészségügyi Állandó Bizottság keretében tájékoztatja a Bizottságot és a többi tagállamot a Newcastle-betegség helyzetéről és a sürgősségi vakcinázási programról.

(2) Az (1) bekezdésben említett esetben tilos a 4. cikkben említett korlátozások hatálya alá eső gazdaságban tartott baromfi vakcinázása vagy újravakcinázása.

(3) Az (1) bekezdésben említett esetben:

a) a kijelölt baromfifajokat a lehető legrövidebb időn belül vakcinázzák;

b) a vakcinázási területen lévő gazdaságban kikelt vagy oda átszállított, és a kijelölt fajhoz tartozó valamennyi baromfit vakcinázni kell, illetve előzetesen vakcinázni kellett;

c) az (1) bekezdésben előírt vakcinázási művelet idején, a vakcinázási területen lévő gazdaságban tartott, a kijelölt fajhoz tartozó valamennyi baromfinak ott kell maradnia, kivéve:

— vakcinázási területen lévő gazdaságba szállított naposcsibét, ahol azok vakcinázására sor kerül,

— azonnali vágásra közvetlenül a vágóhídra szállított baromfit. Amennyiben a vágóhíd a vakcinázási területen kívül található, a baromfi szállítása kizárólag a hatósági állatorvos által, a gazdaságban végzett egészségügyi vizsgálat után engedélyezhető;

[1] HL L 255., 1968.10.18., 23. o.

▼B

d) amennyiben az a) pontban előírt vakcinázási műveleteket végrehajtották, a vakcinázási területről kifelé irányuló mozgásokat a következő esetekben lehet engedélyezni:

— a hústermelésre szánt naposcsibe olyan gazdaságba történő szállítása, ahol azokat vakcinázzák; a szóban forgó gazdaságot megfigyelés alatt kell tartani mindaddig, amíg az oda szállított baromfit levágják,

— a több mint 21 nappal korábban vakcinázott, és azonnali levágásra szánt baromfi szállítása,

— a legalább 21 nappal korábban vakcinázott tenyészbaromfiból származó keltetőtojás elszállítása; a tojásokat és a csomagolóanyagot szállítás előtt fertőtleníteni kell.

(4) A (3) bekezdés b) és d) pontjában említett intézkedéseket az (1) bekezdésben előírt vakcinázási műveletek végrehajtását követő három hónapig alkalmazzák; ezeket további egy vagy több három hónapos időszakra meg lehet hosszabbítani.

(5) A (3) bekezdés a) és b) pontjától eltérve az illetékes hatóságok mentesíthetik a tudományos szempontból különös értékkel bíró állományokat a szisztematikus vakcinázási program alól, feltéve, hogy az illetékes hatóság az összes szükséges lépést megteszi egészségük védelmének biztosítására, illetve rendszeres szerológiai ellenőrzés alá vonja ezeket.

(6) A Bizottság figyelemmel követi a betegség alakulását és – amennyiben szükséges, a 25. cikkben megállapított eljárással összhangban – döntést hozhat különösen az állományok mozgásának és vakcinázásának ellenőrzésére vonatkozóan.

*19. cikk*

(1) Amennyiben postagalambok vagy fogságban tartott madarak a Newcastle-betegség fertőzöttségre gyanúsak, a tagállamok biztosítják, hogy a hatósági állatorvos azonnal megkezdi a betegség jelenlétének megállapítására vagy bejelentésére irányuló hivatalos vizsgálati eljárásokat; különösen a laboratóriumi vizsgálathoz szükséges megfelelő mintákat veszi le vagy biztosítja a minták levételét.

(2) Az illetékes hatóság, a gyanú bejelentését követően azonnal hatósági megfigyelés alá helyezi a gazdaságot vagy a galambdúcot annak érdekében, hogy sem galamb vagy fogságban tartott madár, sem semmi más, ami alkalmas a Newcastle-betegség terjesztésére ne hagyja el a galambdúcot vagy a gazdaságot.

(3) Az (1) és (2) bekezdésben előírt intézkedéseket nem vonják vissza, amíg a hatósági állatorvos a Newcastle-betegség gyanúját ki nem zárja.

(4) A Newcastle-betegség hivatalos megállapítását követően az illetékes hatóság többek között elrendeli az alábbiakat:

a) az 5. cikk (1) bekezdésének a), b), e) és f) pontjában előírt ellenőrzési és felszámolási intézkedések alkalmazása a Newcastle-betegséggel fertőzött postagalambok vagy fogságban tartott madarak és galambdúcok esetében; vagy

▼B

b) legalább

i. a galambok vagy fogságban tartott madarak galambdúcon vagy gazdaságon kívüli mozgásának tilalma a Newcastle-betegség klinikai tüneteinek megszűnését követő legalább 60 napos időszakra;

ii. a valószínűlegesen megfertőződött anyagok és hulladék megsemmisítése vagy kezelése. A kezelésnek biztosítania kell, hogy az összes Newcastle-betegség-vírus, illetve az i. pontban említett 60 napos időszak alatt felhalmozódott hulladék megsemmisül;

c) a 7. cikkel összhangban történő járványügyi nyomozás.

▼M4

(5) Amennyiben az az e cikkben előírt intézkedések megfelelő alkalmazásához szükséges, a tagállamok a Növények, Állatok, Élelmiszerek és Takarmányok Állandó Bizottsága keretében tájékoztatják a Bizottságot a betegség helyzetéről és az alkalmazott ellenőrző intézkedésekről.

(6) A Bizottság végrehajtási jogi aktusok útján szabályokat állapíthat meg a tagállamok által e cikk (5) bekezdésével összhangban a Bizottságnak benyújtandó információkra vonatkozóan. E végrehajtási jogi aktusokat a 25. cikkben említett vizsgálóbizottsági eljárás keretében kell elfogadni.

▼B

*20. cikk*

(1) A nemzetközi szállításból, például hajókról, szárazföldi járművekről vagy repülőgépekről származó konyhai hulladék baromfitakarmányozásra való felhasználása tilos; az ilyen jellegű konyhai hulladékot hatósági felügyelet mellett gyűjtik össze és semmisítik meg.

(2) Az (1) bekezdésben meghatározottól eltérő felhasználásra szánt konyhai hulladék, vagy a baromfi vágási melléktermékének baromfitakarmányozásra való felhasználását kizárólag megfelelő berendezéssel végzett hőkezelést követően lehet engedélyezni, amely biztosítja, hogy a betegség nem terjed tovább, és a Newcastle-betegség vírusa elpusztult.

(3) Szükség esetén a Bizottság, a 25. cikkben megállapított eljárással összhangban, a (2) bekezdés végrehajtása céljából részletes szabályokat állapíthat meg.

▼M4

*21. cikk*

(1) Minden tagállam készenléti tervet készít, amelyben meghatározza a Newcastle-betegség járványkitörése esetén végrehajtandó nemzeti intézkedéseket. A készenléti tervet a helyzet alakulásának figyelembevétele érdekében szükség esetén naprakésszé kell tenni.

A készenléti tervnek lehetővé kell tennie a Newcastle-betegség járványkitörésének gyors és hatékony felszámolásához szükséges létesítményekhez, felszereléshez, személyzethez és minden más megfelelő eszközhöz való hozzáférést. A tervnek pontosan meg kell jelölnie azokat a vakcinázási követelményeket, amelyeket az egyes tagállamok a sürgősségi vakcinázáshoz szükségesnek tartanak.

▼M4

(2) A készenléti terveket és azok bármely naprakésszé tett változatát be kell nyújtani a Bizottságnak.

(3) A Bizottság megvizsgálja a készenléti terveket és azok esetleges naprakésszé tett változatait annak megállapítása érdekében, hogy azok lehetővé teszik-e a kívánt célkitűzés elérését, és adott esetben módosítási javaslatot tesz az érintett tagállamoknak annak biztosítására érdekében, hogy a tervek összhangban legyenek a többi tagállam terveivel.

A Bizottság a készenléti terveket és azok naprakésszé tett változatait – a szükséges módosításokkal együtt – a 25. cikkben említett vizsgálóbizottsági eljárás keretében hagyja jóvá.

(4) A Bizottság végrehajtási jogi aktusok útján meghatározhatja a tagállamok által a készenléti tervek elkészítésekor alkalmazandó kritériumokat. E végrehajtási jogi aktusokat a 25. cikkben említett vizsgálóbizottsági eljárás keretében kell elfogadni.

▼B

*22. cikk*

A Bizottság szakértői az illetékes hatóságokkal együttműködve – és amennyire az ezen irányelv egységes alkalmazásának biztosításához szükséges – helyszíni ellenőrzéseket végezhetnek. Ennek érdekében ellenőrizhetik a létesítmények reprezentatív hányadát annak megállapítására, hogy az illetékes hatóságok ellenőrzik-e, hogy a létesítmények megfelelnek-e az ezen irányelv követelményeinek. A Bizottság tájékoztatja a tagállamokat az elvégzett vizsgálatok eredményéről.

A tagállam, amelynek területén az ellenőrzést végzik, biztosítja az ellenőrzést végző szakértőknek a feladataik teljesítéséhez szükséges segítséget.

Az e cikk végrehajtására vonatkozó általános rendelkezéseket a 25. cikkben megállapított eljárással összhangban határozzák meg.

*23. cikk*

A Közösségnek az ezen irányelv alkalmazásához kapcsolódó intézkedések végrehajtásához való pénzügyi hozzájárulását szabályozó részletes feltételeket a 90/424/EGK határozat állapítja meg.

*24. cikk*

A mellékleteket szükség esetén a Tanács – a Bizottság minősített többséggel elfogadott javaslata alapján – módosítja, különös tekintettel a kutatás és a diagnosztikai eljárások terén elért fejlődésre.

▼M4

*25. cikk*

(1) A Bizottság munkáját a 178/2002/EK európai parlamenti és tanácsi rendelet ([1]) 58. cikkének (1) bekezdésével létrehozott Növények, Állatok, Élelmiszerek és Takarmányok Állandó Bizottsága segíti. Ez a bizottság a 182/2011/EU európai parlamenti és tanácsi rendelet ([2]) értelmében vett bizottságnak minősül.

(2) Az e cikkre történő hivatkozáskor a 182/2011/EU rendelet 5. cikkét kell alkalmazni.

▼B

*26. cikk*

(1) A tagállamok hatályba léptetik azokat a törvényi, rendeleti és közigazgatási rendelkezéseket, amelyek szükségesek ahhoz, hogy ennek az irányelvnek 1993. október 1. előtt megfeleljenek. Erről haladéktalanul tájékoztatják a Bizottságot.

Amikor a tagállamok elfogadják ezeket az intézkedéseket, azokban hivatkozni kell erre az irányelvre, vagy azokhoz hivatalos kihirdetésük alkalmával ilyen hivatkozást kell fűzni. A hivatkozás módját a tagállamok határozzák meg.

(2) A tagállamok közlik a Bizottsággal nemzeti joguknak azokat a rendelkezéseit, amelyeket az ezen irányelv által szabályozott területen fogadnak el.

*27. cikk*

Ennek az irányelvnek a tagállamok a címzettjei.

([1]) Az Európai Parlament és a Tanács 178/2002/EK rendelete (2002. január 28.) az élelmiszerjog általános elveiről és követelményeiről, az Európai Élelmiszerbiztonsági Hatóság létrehozásáról és az élelmiszer-biztonságra vonatkozó eljárások megállapításáról (HL L 31., 2002.2.1., 1. o.)

([2]) Az Európai Parlament és a Tanács 182/2011/EU rendelete (2011. február 16.) a Bizottság végrehajtási hatásköreinek gyakorlására vonatkozó tagállami ellenőrzési mechanizmusok szabályainak és általános elveinek megállapításáról (HL L 55., 2011.2.28., 13. o.).

▼B

*I. MELLÉKLET*

**A TOJÁSOKNAK AZ EZEN IRÁNYELV 4. CIKKÉNEK (2) BEKEZDÉSÉBEN e) PONTJÁBAN ELŐÍRT FELTÉTELEK HATÁLYA ALÁ TARTOZÓ GAZDASÁGBÓL TÖRTÉNŐ ELSZÁLLÍTÁSÁNAK ENGEDÉLYEZÉSE**

A betegségre gyanús, a 4. cikk (2) bekezdése e) pontja rendelkezéseinek hatálya alá tartózó gazdaságból a tojástermékek előállítására és feldolgozására – a 89/437/EGK irányelv 6. cikkének (1) bekezdésével összhangban jóváhagyott – létesítményekbe (a továbbiakban: kijelölt létesítmények) irányuló tojásszállítmányokat az illetékes hatóság által kiállított engedély kíséri, amelynek a következő feltételeknek kell megfelelnie:

1. a betegségre gyanús gazdaságból való elszállítás engedélyezéséhez a tojásoknak:

   a) meg kell felelniük a 89/437/EGK irányelv IV. mellékletében megállapított követelményeknek;

   b) a betegségre gyanús gazdaságból közvetlenül a kijelölt létesítménybe kell érkezniük; feladás előtt a gyanús gazdaság hatósági állatorvosának mindegyik szállítmányt le kell pecsételnie, és a kijelölt létesítménybe való megérkezésig a szállítmánynak mindvégig lepecsételve kell maradnia;

2. a gyanús gazdaság hatósági állatorvosa tájékoztatja a kijelölt létesítmény illetékes hatóságát arról a szándékáról, hogy tojásszállítmányt küld a kijelölt létesítménybe;

3. a kijelölt létesítményért felelős illetékes hatóság biztosítja, hogy:

   a) az 1. b) pontban említett tojásokat megérkezésük pillanatától a feldolgozásukig más tojásoktól elkülönítve tartják;

   b) az ilyen tojások héját nagy fertőzési veszélyt jelentő hulladéknak tekintik a 90/667/EGK irányelv 2. cikke (2) bekezdésével összhangban, és azon irányelv II. fejezete követelményeivel összhangban kezelik;

   c) az 1. b) pontban említett tojások szállítására használt csomagolóanyagot és szállítóeszközöket, illetve a gazdaság olyan részeit, amelyekkel a tojások érintkezésbe kerülnek, úgy tisztítják és fertőtlenítik, hogy az összes Newcastle-betegség-vírus elpusztuljon;

   d) a gyanús gazdaság hatósági állatorvosát tájékoztatni kell minden feldolgozott tojásszállítmányról.

▼B

*II. MELLÉKLET*

## A FERTŐZÖTT GAZDASÁGOK TISZTÍTÁSÁRA ÉS FERTŐTLENÍTÉSÉRE ALKALMAZOTT ELJÁRÁSOK

I. **Előzetes tisztítás és fertőtlenítés**

a) Amint a baromfihullákat ártalmatlanítás céljából elszállították, a gazdaság olyan részeit, ahol ezeket az állatokat tartották, illetve más épület vagy az udvar stb. bármely más, a levágás vagy kórbonctani vizsgálat során megfertőződött részeit, az ezen irányelv 11. cikkével összhangban jóváhagyott fertőtlenítőszerrel kell lepermetezni.

b) Az épületeket, az udvart, az eszközöket stb. esetlegesen megfertőző baromfiszövetrészeket vagy -tojásokat körültekintően össze kell gyűjteni, és a hullákkal együtt ártalmatlanítani kell.

c) Az alkalmazott fertőtlenítőszert legalább 24 órán keresztül a kezelt felületen kell hagyni.

II. **Végső tisztítás és fertőtlenítés**

a) A zsírt és a piszkot zsíroldószer alkalmazásával el kell távolítani a felületekről, majd a felületeket vízzel le kell mosni.

b) Az a) pontban leírt, vízzel történő lemosás után ismét fertőtlenítőszerrel kell lepermetezni.

c) Hét nap után a helyiségeket zsíroldószerrel kell kezelni, hideg vízzel le kell öblíteni, fertőtlenítőszerrel kell lepermetezni, majd ismét vízzel le kell öblíteni.

d) A trágyát és a használt almot a vírus kiirtására alkalmas módszerrel kell kezelni. E módszernek a következő eljárások közül legalább egyet tartalmaznia kell:

i. elégetés vagy 70 °C hőmérsékleten történő gőzölés;

ii. elásás a kártékony állatok vagy vadmadarak által nem hozzáférhető mélységig;

iii. kazalba rakás és nedvesítés (ha ez az erjedéshez szükséges), majd lefedés az állandó 20 °C hőmérséklet eléréséhez, és 42 napig tartó fedett tárolás a kártékony állatok és vadmadarak hozzáférésének megakadályozása céljából.

▼B

*III. MELLÉKLET*

**A NEWCASTLE-BETEGSÉG MEGÁLLAPÍTÁSÁRA ÉS DIFFERENCIÁLDIAGNÓZISÁRA ALKALMAS DIAGNOSZTIKAI ELJÁRÁSOK**

A Newcastle-betegség vírusának elkülönítésére és karakterizálására alkalmas alábbi eljárások irányadónak, és a betegség diagnózisára minimálisan alkalmazandó módszereknek tekintendők.

A Newcastle-betegség kialakulásáért felelős kórokozó a Paramyxoviridae család prototípus vírusa. Jelenleg a madarak paramyxovírusainak kilenc szerológiailag megkülönböztethető csoportja ismert, amelyeket PMV-1-től PMV-9-ig jelölnek. A Newcastle-betegséget okozó valamennyi vírus a PMV-1 csoportba tartozik. A Newcastle-betegség megállapítására és differenciáldiagnózisára alkalmas diagnosztikai eljárások alkalmazásában a következő meghatározást kell alkalmazni:

A „Newcastle-betegség” a paramyxovírusok első csoportjába tartozó bármely madártörzs okozta fertőzés baromfiban, amely törzs intracerebrális pathogenitási indexe (ICPI) a naposcsibe esetében nagyobb 0,7-nél.

1. FEJEZET

**Mintavétel és a minták kezelése**

1. *Minták*

Kloákaváladék-minta (vagy bélsár) és légcsőtamponminta a beteg madaraktól; bélsár vagy belek tartalma, agyszövet, légcső, tüdő, máj, lép vagy a nemrég elhullott madarak más, nyilvánvalóan érintett szervei.

2. *A minták kezelése*

Az 1. pontban felsorolt szerveket és szöveteket egybe lehet gyűjteni, de a bélsár elkülönített kezelése elengedhetetlen. A tamponokat a teljes elmerülésükhöz elegendő antibiotikumos közegbe kell helyezni. A bélsármintákat és szerveket homogenizálni kell (zárt keverőt vagy mozsarat és mozsártörőt, valamint steril homokot használva) antibiotikumos közegben 10–20 w/v % szuszpenziós rendszert létrehozva. A szuszpenziót szobahőmérsékleten körülbelül két órán át állni kell hagyni (vagy 4 °C-on hosszabb ideig), majd centrifugálva le kell tisztítani (pl. 800–1000 g-n 10 percig).

3. *Antibiotikumos közeg*

A különböző laboratóriumok sikerrel használnak változó összetételű antibiotikumos közegeket, és a II. mellékletben említett nemzeti laboratóriumok tanácsot tudnak adni az egyes országoknak. A bélsármintákhoz magas koncentrációjú antibiotikum-oldatot kell használni, és a tipikus elegy a következő: 10000 egység/ml penicillin, 10 mg/ml sztreptomycin, 0,25 mg/ml gentamycin és 5000 egység/ml mycosztatin foszfáttal pufferolt sóoldatban. Ezek a mennyiségek akár ötször kisebbre csökkenthetők szövetek- és légcsőtamponminták esetén. A Chlamydia szervezetek ellenőrzéséhez 50 mg/ml oxytetracyclint lehet hozzáadni. A közeg készítésekor kötelező az antibiotikumok hozzáadása után ellenőrizni a pH értéket, és azt 7,0–7,4 szintre visszaállítani.

2. FEJEZET

**A vírus izolálása**

*Vírusizolálás embrionált tyúktojásban*

A megtisztult felülúszó folyadékot 0,1–0,2 ml-es adagokban kell beoltani legalább négy, nyolc-tíz napig inkubált tyúktojás allantois tömlőjébe. Ideális esetben a tojásokat specifikus kórokozótól mentes állományból kell beszerezni, de amennyiben ez kivitelezhetetlen, elfogadható a Newcastle-betegség vírus elleni ellenanyagtól mentesnek bizonyult állománytól szerzett tojások használata is. A beoltott tojásokat 37 °C hőmérsékleten kell tartani, és naponta lámpázni

▼B

kell. A befulladt vagy csaknem elhalt embriót tartalmazó tojásokat, valamint a megmaradó tojásokat – a beoltást követő hatodik nap után – 4 °C-ra le kell hűteni, és az allantois-amnion folyadékot vizsgálni kell a haemagglutinációs aktivitás tekintetében. Ha nincs haemagglutináció, az említett eljárást meg kell ismételni, és inokulátumként hígítatlan allantois-amnion folyadékot kell használni.

A haemagglutináció kimutatása esetén a baktériumok jelenlétét tenyésztés segítségével kell kizárni. Baktériumok jelenléte esetén a folyadék 450 nm-es membránszűrőn átszűrhető, antibiotikumot kell hozzáadni ismét, és az előbbiek szerint be kell oltani az embrionált tojásokba.

## 3. FEJEZET

### Differenciáldiagnózis

1. *Előzetes elkülönítés*

A teljes körű azonosítás, karakterizálás és pathogenitási vizsgálat elvégzése céljából az összes haemagglutináló vírust el kell küldeni a II. mellékletben említett nemzeti laboratóriumnak. Fontos azonban, hogy a vírus elterjedésének korlátozását célzó, a Newcastle-betegségre vonatkozó átmeneti ellenőrző intézkedéseket, minél hamarabb végrehajtsák és a regionális laboratóriumok képesek legyenek kimutatni a Newcastle-betegség vírusát. Ezért a haemagglutináló folyadékokat az 5. és 6. fejezetben leírt haemagglutináció-gátlási próbában kell vizsgálni. A legalább $2^4$ titeres, Newcastle-betegség vírusspecifikus poliklonális antiszérummal elért pozitív gátlási próba, vagyis $2^9$ vagy ennél nagyobb értékű gátlás esetén, az előzetes azonosítás lehetővé válik, amelynek alapján be lehet vezetni az átmeneti ellenőrző intézkedéseket.

2. *Megerősítő azonosítás*

A nemzeti laboratóriumnak minden haemagglutináló szervezet esetében el kell végeznie a teljes körű differenciáldiagnózist. A Newcastle-betegség-vírus jelenlétének megállapítása ismét monospecifikus csirke-antiszérumokkal végzett haemagglutináció-gátlási próbával történik. A 7. fejezetben leírt intracerebrális pathogenitási index vizsgálatot kell elvégezni az összes pozitív izolátumon. A 0,7-nél nagyobb pathogenitási index a vírus jelenlétére utal és az ellenőrző intézkedések teljes körű végrehajtását teszi szükségessé.

A Newcastle-betegség vírusának tipizálásában az utóbbi időben elért fejlődés, különösen a monoklonális ellenanyag technikákat illetően, lehetővé tette a törzsek és izolátumok csoportosítását. Különösen fontos, hogy rendelkezésre áll néhány monoklonális ellenanyag, ami a Közösség területén használt vakcinatörzsekre jellemző, és amit egyszerű haemagglutináció-gátlási próbákban lehet felhasználni.

mivel a mintavételre használt baromfiból gyakran lehet élő vakcinatörzseket izolálni, a II. mellékletben említett nemzeti laboratóriumokban végzett gyors azonosítás előnye nyilvánvaló. E monoklonális ellenanyagokat – a 14. cikkben említettek szerint – a közösségi referencia-laboratóriumban kell kinyerni, majd eljuttatni a nemzeti laboratóriumokhoz a vakcinavírusok izolátumai azonosításának megerősítése érdekében.

A nemzeti laboratóriumoknak minden haemagglutináló szervezetet be kell nyújtaniuk a közösségi referencia-laboratóriumnak.

3. *Az izolátumok további tipizálása és karakterizálása*

A közösségi referencia-laboratóriumnak meg kell kapnia az egyes nemzeti laboratóriumoktól származó minden haemagglutináló vírust további antigén és genetikai tanulmányozás céljából, amely a betegség(ek) Közösségen belüli járványtanának jobb megértését teszi lehetővé, a referencia-laboratórium szerepének és feladatainak megfelelően.

▼B

4. FEJEZET

**A Newcastle-betegség vírusának és ellenanyagainak kimutatására szolgáló gyorstesztek**

A vakcinázott madarakban jelen lévő Newcastle-betegség-vírus és a nem vakcinázott madarakban jelen lévő ellenanyagok kimutatására szolgáló gyorstesztek a következők:

1. *A Newcastle-betegség vírus kimutatása*

Számos, a Newcastle-betegség antigénjeit közvetlenül azonosító gyorstesztet alkalmaznak a fertőzés diagnosztizálására a vakcinázott madarakban. Jelenleg a leggyakrabban használtak a légcső hosszanti keresztmetszetén végzett immunfluoreszcenciás próbák és az agyon végzett immunperoxidáz próbák. Úgy tűnik, nincs kétség afelől, hogy más direkt antigén kimutatási próbákat is lehet alkalmazni a Newcastle-betegség vírusfertőzések esetében.

E próbák hátránya az, hogy nem alkalmazható a Newcastle-betegség-vírus összes lehetséges szaporodási helyeinek vizsgálata a vakcinázott madarakban. Tehát például a vírus hiánya a légcsőben nem zárja ki azt, hogy az esetleg nem szaporodik a belekben. A Newcastle-betegség diagnózisában egyetlen direkt kimutatási próba rutinszerű használata sem ajánlott, bár sajátos körülmények között e próbáknak hasznos szerepük lehet.

2. *Ellenanyagok kimutatása a nem vakcinázott madarakban*

A Newcastle-betegség diagnózisával foglalkozó laboratóriumok többsége ismeri a haemagglutinációgátlási próbát, és az alábbiakban megfogalmazott ajánlás ehhez a próbához kapcsolódik a vírus ellen képződött ellenanyagok mérésére. Ezen kívül az „enzyme-linked immunosorbent assays” (ELISA) is sikerrel alkalmazható a vírus elleni ellenanyagok kimutatására. Javasolt, hogy amennyiben a regionális laboratóriumokban igény van az ELISA vizsgálat elvégzésére, ezt a vizsgálatot a II. mellékletben említett nemzeti laboratóriumok felügyeljék.

a) M i n t á k

Az állomány minden madarától vérmintát kell venni, ha az állomány kevesebb, mint 20 madarat tartalmaz, vagy 20 madártól, ha az állomány ennél nagyobb (ez 99 %-os biztonsággal kimutat legalább egy pozitív szérumot, ha az állomány 25 %-a vagy annál nagyobb része fertőzött, tekintet nélkül az állomány méretére). A vért hagyni kell megalvadni, majd a szérumot le kell venni a vizsgálat céljára.

b) E l l e n a n y a g - k i m u t a t á s i v i z s g á l a t

Az egyes szérummintákat – a 6. fejezetben meghatározott standard haemagglutináció-gátlási próba elvégzésével – meg kell vizsgálni a Newcastle-betegség vírus haemagglutináló antigénjével szembeni gátló képességre.

Némileg vita tárgyát képezi, hogy 4 vagy 8 egység haemagglutinin egységet kell-e használni a HAG próbához. Úgy tűnik, mindkettő alkalmas, és a döntést a nemzeti laboratóriumok belátására kell bízni. A felhasznált antigén befolyásolja a pozitívnak tekintett szérum titer értékét: 4 HA egység haemagglutininnél a 2 vagy nagyobb titer értékű szérum, míg 8 HA egység haemagglutinnél a 2 vagy nagyobb titer értékű szérum tekinthető pozitívnak.

5. FEJEZET

**Haemagglutinációs (HA) próba**

*Reagensek:*

1. 7,0–7,4 pH értékű, foszfáttal pufferolt izotóniás sóoldat (PBS) (0,05 M)

▼B

2. Legalább három, specifikus kórokozóktól mentes csirkétől származó egybegyűjtött vörösvérsejtek (ha ez nem lehetséges, akkor vért lehet venni rendszeres megfigyelés alatt tartott, és a Newcastle-betegség vírusának ellenanyagától mentesnek bizonyult madaraktól) azonos mennyiségű Alsever-féle oldatban. A sejteket használat előtt háromszor át kell mosni PBS-oldatban. A vizsgálathoz 1 %-os PBS-szuszpenzió (sejt v/v, Ht) ajánlott.

3. Standard antigénként a Newcastle-betegség Ulster 2C jelzésű törzse ajánlott.

*Eljárás:*

a) 0,025 ml PBS-t kell tenni a mikrotitráláshoz használatos, műanyaglemez vájulataiba (V fenekű vájulatokat kell használni).

b) 0,025 ml vírusszuszpenziót (azaz allantois folyadékot) kell helyezni az első vájulatba.

c) A vírus kétszeres hígításaihoz (1:2-ről 1: 4096) mikrotitráláshoz használatos hígító berendezést kell használni.

d) További 0,025 ml PBS-t kell adagolni mindegyik vájulatba.

e) 0,025 ml 1 %-os vörösvérsejtet kell adni minden vájulatba.

f) Enyhén ütögetve össze kell keverni, és 4 °C hőmérsékleten kell tartani.

g) A lemezeket 30–40 perc múlva kell leolvasni, amikor a kontroll leülepedett. A leolvasást a lemezek megdöntésével kell elvégezni, és meg kell állapítani, hogy vannak-e a vörösvérsejteknek könnycsepp alakú megfolyásai. A HA nélküliek esetében ugyanakkora méretű a megfolyás, mint a vírus nélküli kontroll sejtekéinek.

h) A HA titer a legnagyobb hígítás, amely a vörösvérsejtek agglutinációját okozza. A hígítás egy HA egységet (HAU) tartalmazónak tekinthető. A HA titer meghatározására pontosabb módszer, ha a HA próbát a kezdeti hígításhoz közel álló vírus hígításokon pl. 1:3, 1:4, 1:5, 1:6 stb. végzik el. Ez a módszer a haemagglutinációgátlási próbához szükséges antigén pontos előállításához ajánlott.

## 6. FEJEZET

## Haemagglutináció-gátlási próba

*Reagensek (lásd az 5. fejezetet)*

a) Foszfáttal pufferolt sóoldat (PBS)

b) 4 vagy 8 HAU egység/0,025 ml-t tartalmazó, PBS-szel hígított, vírustartalmú allantois folyadék

c) 1 % csirke vörösvérsejt

d) Negatív kontroll csirkeszérum

e) Pozitív kontroll szérum

*Eljárás*

a) 0,025 ml PBS-t kell tenni a mikrotitráláshoz használatos műanyaglemez minden vájulatába (V fenekű vájulatokat kell használni).

b) 0,025 ml szérumot kell helyezni az első vájulatba.

c) A szérum kétszeres hígításaihoz a lemezen mikrotitráláshoz használatos hígító berendezést kell használni.

d) 0,025 ml hígított, 4 vagy 8 HA egységet tartalmazó allantois folyadékot kell adagolni.

e) Ütögetve össze kell keverni, majd a lemezt legalább 60 percig 4 °C-on vagy legalább 30 percig szobahőmérsékleten kell állni hagyni.

▼B

f) 0,025 ml 1 %-os vörösvérsejtet kell adni minden vájulatba.

g) Enyhén ütögetve össze kell keverni, és 4 °C hőmérsékleten kell tartani.

h) A lemezeket 30–40 perc múlva kell leolvasni, amikor a kontroll vörösvérsejtek leülepedtek. A lemez megdöntésével meg kell figyelni a könnycsepp alakú megfolyások azonos mértékű jelenlétét vagy hiányát a csak vörösvérsejtet (0,025 ml) és PBS-t (0,05 ml) tartalmazó kontrollhoz képest.

i) A HAG titer az antiszérum legnagyobb hígítása, mely a négy vagy nyolc egység vírus teljes gátlását okozza. (Minden próbának tartalmazni kell a kívánt HA egység jelenlétét igazoló HA titrálást.)

j) Az eredmények érvényessége a negatív kontroll szérummal kapott, 4 HA egység esetén 2-nál, illetve 8 HA egység esetén 2-nél alacsonyabb, és az ismert titer értékű pozitív kontroll szérummal egy hígítás értéken belül kapott titer érték elérésétől függ.

7. FEJEZET

**Intracerebrális pathogenitási index próba (ICPI)**

1. Frissen nyert fertőző allantois folyadékot (legalább $2^4$ HA titeres) fel kell oldani 1:10-hez arányban steril izotóniás sóoldatban. (Ellenanyagot nem szabad használni.)

2. 0,05 ml hígított vírust intracerebrálisan be kell fecskendezni mind a tíz naposcsibébe (azaz 24 órával; 40 órával a keltetést követően). A naposcsibéknek specifikus kórokozótól mentes állományból származó tojásokból kell kikelniük.

3. A madarakat nyolc napon keresztül 24 óránként megvizsgálják.

4. Minden egyes vizsgálatnál a madarakat a következőképpen jelölik: egészséges (0), beteg (1), elhullott (2).

5. Az indexet a következő példa szerint számoljuk:

| Klinikai tünetek | Beoltástól számított napok (madarak száma) | | | | | | | | | |
|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|
| | 1 | 2 | 3 | 4 | 5 | 6 | 7 | 8 | Összesen | Ered- mény |
| egészséges | 10 | 4 | 0 | 0 | 0 | 0 | 0 | 0 | 14 x 0 | = 0 |
| beteg | 0 | 6 | 10 | 4 | 0 | 0 | 0 | 0 | 20 x 1 | = 20 |
| elhullott | 0 | 0 | 0 | 6 | 10 | 10 | 10 | 10 | 46 x 2 | = 92 |
| | | | | | | | | | Összesen = 112 | |
| Az index a madaranként és vizsgálatonként kapott középérték = 112/80 = 1,4 | | | | | | | | | | |

8. FEJEZET

**A plakk-képződési képesség értékelése**

1. Általában legjobb a vírus hígítási határértékét használni, hogy a lemezen optimális számú plakk legyen. $10^{-7}$-ig elégséges tízszeres hígítások PBS-ben.

2. Összefüggő egyrétegű csirke embriósejteket vagy megfelelő sejtvonalat (például Madin-Darby marhavesét) készítenek 5 cm átmérőjű Petri-csészékben.

3. Mindkét Petri-csészébe tesznek 0,2 ml-t minden vírushígításból, és 30 percig hagyják a vírust felszívódni.

▼B

4. Miután PBS-szel háromszor átmosták, a fertőzött sejteket beborítják 1 w/v % agar és 0,01 mg/ml tripszin tartalmú vagy tripszin nélküli közeggel. Fontos, hogy ne tegyenek szérumot a beborító közegbe.

5. 72 óráig 37 °C-on végzett inkubáció után a plakkoknak elégséges méretűnek kell lenni. A legjobban akkor láthatók, ha a beborító agart eltávolítják, és az egyrétegű sejteket megfestik 25 w/v % etanolban oldott kristályibolyával (0,5w/v %).

6. Minden vírus esetében jól látható plakkoknak kell kialakulniuk, ha tripszin tartalmú beborító közeggel végezték az inkubációt. Ha a közeg nem tartalmaz tripszint, csak a csirkére virulens vírusok alakítanak plakkokat.

▼M3

_____

▼M4

_____